
Recenzovaný článek

Přístupy k modernizaci pozemních sil vybraných zemí NATO a EU

Approaches to Modernizing the Land Forces of Selected Countries

Vladimír Vyklický, Ivo Pikner, Josef Procházka

Abstrakt:

Modernizace výzbroje a bojové techniky je jednou z cest navyšování bojového potenciálu ozbrojených sil a má dopady na všechny úrovně řízení ozbrojených sil. Jejím hlavním účelem je nahradit již zastaralou techniku za novou s cílem připravit ozbrojené síly na boj s novými výzvami budoucího bezpečnostního prostředí. V tomto ohledu hrají klíčovou roli nové technologie. Nejen Ozbrojené síly České republiky, ale také další členské státy NATO a EU plánovaly v posledních letech ve střednědobém a dlouhodobém horizontu významné modernizační projekty s cílem připravit ozbrojené síly nejen na konvenční vojenský konflikt, ale i na nekonvenční, asymetrické a hybridní konflikty. Autoři zkoumají přístupy k modernizaci vybraných zemí a identifikují hlavní oblasti modernizace. V závěru je porovnána strategie vyzbrojování pozemních sil vybraných zemí se strategií vyzbrojování pozemních sil ČR.

Abstract:

The modernization of armaments and military technology is one of the ways to increase the combat potential of the Armed Forces and has implications at all levels of the Armed Forces. Its main purpose is to replace obsolete technology with new ones to prepare the Armed Forces to meet the new challenges of the future security environment. New technologies play a key role in this regard. Not only the Armed Forces of the Czech Republic, but also other NATO and EU member states have planned significant modernization projects for conventional military conflict but also unconventional, asymmetric and hybrid conflicts. The authors examine approaches to the modernization of the Land Forces of selected countries. Finally, the armament strategy of selected countries is compared with the armament strategy of the Czech Republic's Land Forces.

Klíčová slova: bojiště; plánování; pozemní síly; technologie; vyzbrojování.

Key words: Armament; Land Forces; Planning; Technology; Warfare.

ÚVOD

Modernizace výzbroje a bojové techniky je jednou z cest navyšování bojového potenciálu ozbrojených sil a má dopady na všechny úrovně řízení ozbrojených sil. Její hlavní úlohou je nejen nahradit již zastaralou techniku za novou, ale především umožnit ozbrojeným silám být připravené a schopné čelit novým výzvám, které se objevují jak z důvodu zhoršující se bezpečnostní situace ve světě, tak i s rychlým rozvojem technologií.

Jak dokládá „Výroční zpráva o činnosti vojenského zpravodajství za rok 2019“, bezpečnostní situace se znatelně zhoršuje a v průběhu roku 2019 se svět přiblížil konfliktu, což je důsledek *narůstající polarizace zájmů, názorů a rozdílných postojů, pokračující proměny dosavadního velmocenského uspořádání, prohlubující se multipolarity a úpadku principů mezinárodního práva*.¹

Dynamicky se zhoršující vývoj bezpečnostního prostředí sebou přináší nová ohrožení, včetně použití nových nekonvenčních bojových prostředků. Tyto se promítají především do budoucích operačních požadavků na techniku, což klade vyšší nároky na modernizaci ozbrojených sil nejen armád členských zemí NATO. Podobně jako před Ozbrojenými silami ČR také před mnoha dalšími, především evropskými členskými zeměmi NATO, stojí podobný problém, a to po létech stagnace v oblasti rozvoje svých ozbrojených sil urychlit modernizaci, která zajistí potřebné schopnosti.

Přestože členské země NATO na Summitu ve Walesu v roce 2014 přislíbily navýšení svých výdajů na 2 % HDP do roku 2024, nelze opominout vliv pandemie COVID-19, která může zcela reálně oslabit politickou vůli a ochotu tento slib plnit. Původně podceňovaný virus, který dle prvních zpravodajských informací ohrožoval pouze jedno provinční město v Číně, má dnes neoddiskutovatelný dopad na globální ekonomiku, zaměstnanost a vládní finance. Vlády po celém světě bojují se zcela nepředpokládanými problémy spojenými se stavem veřejných financí. V roce 2020 byly v EU nejvíce postiženy Španělsko a Itálie, jejichž pokles růstu překonal 10 %. Naopak nejmenší pokles zaznamenalo Švédsko, a to – 2,9 %, které mělo zcela odlišný přístup k pandemii. Na pomoc členským zemím v oživení jejich ekonomik by měl přispět nástroj Generation EU, obsahující finanční balíček ve výši 1824,3 miliardy €. ²

Před politiky stojí dilema. Na jedné straně je zde vnímána stále více rostoucí bezpečnostní hrozba popsána např. ve výše uvedené „Výroční zprávě“³, na straně druhé se ekonomiky většiny států dostaly do hluboké krize. Vzhledem k tomu, že modernizační plány byly vytvářeny před pandemií, bude zajímavé sledovat odhodlání jednotlivých států a jejich vlád, jak budou v dalších letech plnit svá předsevzetí, a to v klíčových faktorech, které mají vliv na rozhodování politiků při alokaci finančních zdrojů na obranu. Těmito faktory jsou dle dokumentu „*Defence Spending and COVID-19: Implications of the pandemic on*

1 Výroční zpráva o činnosti vojenského zpravodajství za rok 2019. Praha: MO ČR, 2020. Dostupné z: <https://vzcr.cz/uploads/41-Vyrocní-zpráva-o-činnosti-VZ-za-rok-2019.pdf>.

2 BERENSON, Douglas, Dominik KIMLA a Alix LEBOULANGER. *Defense Spending and COVID-19: Implications of the pandemic on government finance and national security: White Paper*. London: Avascent, 2020.

3 Ref. 4.

government finance and national security“ ekonomika, politika a strategie. V oblasti ekonomiky se jedná o snížení příjmů a výdajů, schopnosti využít deficitní výdaje, dopad na směnné kurzy a možné další zdroje příjmů (prodej ropy, zahraniční pomoc). V politice jde o vztahy mezi obranou a dalšími veřejnými statky jako jsou zdravotní péče, bezpečnost, podpora příjmů, ekonomická podpora domácímu průmyslu, a další, nebo náklady na obranu zahrnující domácí průmysl versus dovoz vojenského materiálu ze zahraničí. U strategií je třeba uvažovat o základním vnímání hrozeb, rovnováze mezi velikostí sil, připraveností a modernizací, základním obranném průmyslu založeném na domácí výrobě a aliančních závazcích.⁴

Studie se zabývá otázkou, jaké rozdíly lze identifikovat v přístupech jednotlivých zemí k modernizaci hlavních druhů bojové techniky pozemních sil.

1 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY

V současné době dochází k nárůstu (zostřujícího) geopolitického soupeření, k asertivnějšímu chování některých zemí (např. Ruská federace, Irán, KLDK) a v neposlední řadě k rychle se měnícímu charakteru válčičtější z důvodu bezprecedentního technologického rozvoje nejen ve vojenské oblasti. Uvedené faktory mají dopady na oblast vojenství ve většině zemí. Zkušenosti z nedávných konfliktů ukazují, že armády, které nemodernizují svůj bojový arzenál, nejsou a nebudou schopné odolávat moderněji vybaveným armádám. Jako příklad lze uvést konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem.

V současnosti se mění charakter válčení zapříčiněný rychlým rozvojem technologií a nezměrným množstvím informací. Stírají se rozdíly mezi pojmy „mír a válka“, „veřejný a soukromý“ nebo „zahraniční a domácí“, což je důležité pro definování počátku krize či vzniku a pochopení konfliktu. Jedním z hlavních cílů aktérů na současných bojištích je a bude snaha rozvíjet a využít všechny informační prostředky k ovlivnění postoje a chování cílového publika. Stupňuje se význam předkládaného narativu v rámci strategické komunikace, který významně ovlivňuje výsledek soupeření mezi jednotlivými soupeřícími bloky. Zavedené způsoby, mezi které patří např. špionáž nebo atentáty, jsou dále rozvíjeny pomocí inteligentního využívání kybernetických schopností a sociálních médií. Tímto způsobem se postupně z „předběžných“ operací, jejichž cílem mělo být pouze přizpůsobovat si publikum pro své záměry, stávají operace s rozhodujícím významem, čímž se zvyšuje význam odolné společnosti.⁵ Potencionální protivníci tak do svého trvalého soupeření zapojují hrozby v celé možné šíři, od hybridní války po válku konvenční s možností použití jaderných zbraní. Narušení soudržnosti ČR s Aliancí a s ostatními členy NATO a EU, snížení její ekonomické, politické a sociální odolnosti jsou hlavní atributy jejich strategie. Svého cíle, tedy vítězství bez boje, chtějí dosáhnout podprahovými prostředky a způsoby, které by nevyvolaly ospravedlnitelný konflikt ze strany dotčených

⁴ Ref. 4.

⁵ *Koncepce výstavby Armády České republiky 2030*. Praha: MO, 2019. Dostupné z: https://www.acr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/koncepce__2030.pdf.

zemí. Být schopen ubránit své hodnoty, aniž by bylo nutné narušit způsob života a svobody, je jedním z hlavních úkolů, které stojí nejen před ČR, ale před všemi demokratickými zeměmi. Otevřenost těchto zemí by neměla být slabinou při vzájemném soupeření.⁶

Většina zemí bude dříve nebo později na základě svých finančních zdrojů, rozvoje ekonomik a politického klimatu usilovat o zásadní transformaci svých vojenských sil a způsobu jejich použití. Jak řekl generál Carter (bývalý Chief of the Defence Staff⁷ britské armády): „*Povaha války je stále stejná..., a vždy jde o politiku. Co se mění, je charakter válčení, který se významně vyvíjí díky všudypřítomnosti informací a tempu technologických změn*“.⁸

Dochází ke změně strategického kontextu v oblasti bezpečnosti, která je stále složitější, dynamičtější a více konkurenční. Systém obrany ČR, který zabezpečuje naši bezpečnost, čelí rozličným, mnohem intenzivnějším, přetrvávajícím hrozbám, pocházejícím nejen od státních aktérů, ale také od nestátních aktérů, jejichž schopnosti se postupně vyvíjejí. Dochází k míšení „starých“ hrozeb, jako např. boj o zdroje, s hrozbami novými, např. kybernetickými útoky. Dle „*Koncepce výstavby Armády České republiky 2030*“ nabývá významu kybernetická doména a vesmír.⁹

2 PŘEDPOKLÁDANÉ TYPY VEDENÍ BOJE

Vzhledem k uvedeným hrozbám a zvýšenému úsilí vlád členských zemí NATO modernizovat své ozbrojené síly je nezbytné charakterizovat změny ve vedení bojové činnosti, které budou ovlivňovat budoucí požadavky na bojovou techniku. Na rozdíl od konvenčního způsobu vedení boje, který je zakotven a popsán v doktrinálních dokumentech většiny států, se objevují nové způsoby a přístupy k vedení bojové činnosti, které popisujeme jako nekonvenční, asymetrický či hybridní způsob vedení boje.

2.1 Nekonvenční vedení boje

Dle dokumentu „*National Defence Authorisation Act for Fiscal Year 2016*“ nekonvenční vedení boje jde definovat jako „*provádění činností, které umožňují povstaleckému*

⁶ *Introducing the Integrated Operating Concept*. Bristol: MOD Abbeywood South, 2021. Dostupné z: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/922969/20200930_-_Introducing_the_Integrated_Operating_Concept.pdf.

⁷ General Sir Nicholas Patrick Carter – bývalý velitel britských ozbrojených sil a nejvýše postavený vojenský poradce ministra obrany a premiéra vlády Velké Británie.

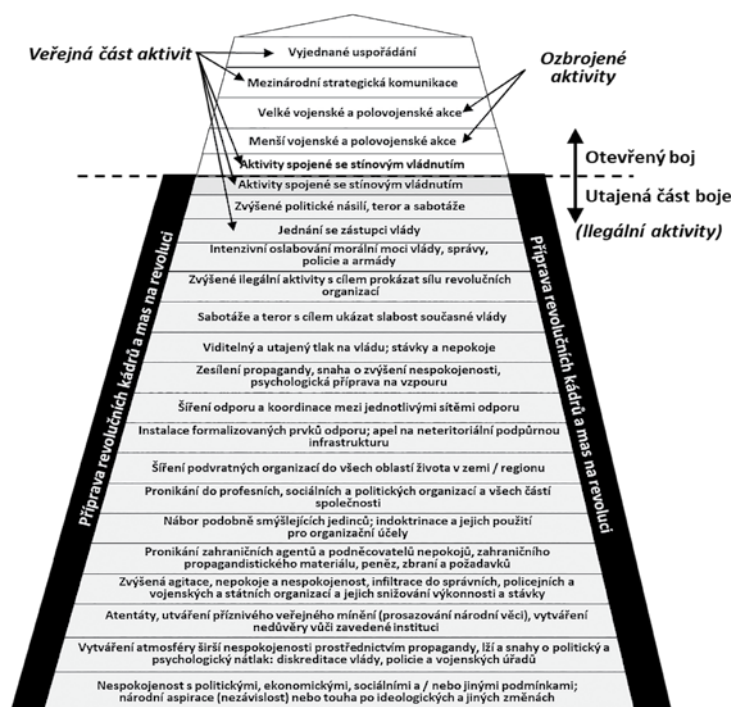
⁸ Ref. 9.

⁹ Ref. 8.

hnutí narušovat moc vlády nebo ji svrhnout nebo udržovat moc v určité oblasti s pomocí geril, odboje a jinými silami“.¹⁰

USA ve své doktríně charakterizovaly u nekonvenčního vedení boje těchto sedm fází: přípravnou fázi, počáteční kontakt, infiltrační fázi, organizační fázi, fázi výstavby, fázi nasazení a přechodnou fázi, které umožní povstaleckým hnutím, co nejrychleji převzít moc v zemi.¹¹

Autor Kilcullen představil odborné veřejnosti upravenou „Pyramidu odporu“, která kromě původního popisu obsahuje komponenty, týkající se zainteresovaných stran veřejného sektoru, viz obr. 1.¹² Mezi nekonvenční způsoby vedení boje tak lze zařadit i aktivity spojené se stínovým vládnutím, menší vojenské a polovojenské akce, velké vojenské a polovojenské akce, mezinárodní strategická komunikace a vyjednané uspořádání.

Obrázek č. 1: Aktualizovaná verze „Pyramidy odporu“. Kilcullen, 2019.

¹⁰ National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2016. Public Law 114–92—NOV. 25, 2015. Dostupné z: <https://www.congress.gov/114/plaws/publ92/PLAW-114publ92.pdf>.

¹¹ KILCULLEN, David. *The Evolution of Unconventional Warfare*. Scandinavian Journal of Military Studies, 2019, 2(1), 10. Dostupné z: DOI:<https://doi.org/10.31374/sjms.35>.

¹² Ibid.

2.2 Asymetrické vedení boje

Termín asymetrická válka označuje ozbrojený konflikt mezi dvěma nebo více stranami, kde se poměr sil mezi jednotlivými účastníky konfliktu významně rozchází, a to buď kvalitativně či kvantitativně. Ve většině případů pak jedna strana konfliktu nahrazuje konvenční způsob válčení atypickými, neregulérními či nepravidelnými akcemi. Tato změna boje je zpravidla zapříčiněná technologickou převahou protivníka a vede k tvorbě nových způsobů vedení bojové činnosti s cílem snížit technologickou převahu jedné strany dominující v celém spektru probíhajícího boje. Země vybavené zastaralou technikou tak byly přinuceny opětovně zahájit závody ve zbrojení a v rámci svých rozpočtů zvýšit výdaje na nákup nových technologií s cílem snížit technologickou výhodu protivníků.¹³

Výše uvedené změny strategií a taktik vedly u pozemních sil v zemích NATO k dlouhým procesům transformace a modernizace vojenské výzbroje, revizi plánů a taktik, k přistoupení ke komplexní identifikaci, a především k pochopení nových potencionálních scénářů budoucího vedení boje. Země byly nucené přizpůsobit své strategie metodám a postupům protivníků a být připraveny reagovat na asymetrické procesy. Mezi tyto strategie patří adaptace konvenčních a nekonvenčních sil k neutralizaci asymetrických aktérů, flexibilní využití diplomatických, ekonomických, informačních a vojenských nástrojů moci a zvažování postojů civilního obyvatelstva jako důležitého aktéra při řešení rovnice konfliktu.¹⁴

2.3 Hybridní vedení boje

Hybridní vedení boje v sobě spojuje a kombinuje konvenční, nekonvenční, kybernetické a asymetrické strategie, taktiky, metody a procesy k dosažení stanovených vojenských cílů. Tento druh vedení boje propojuje civilně-vojenské prostředí, kde se vytváří tři strany konfliktu, kterými jsou vojsko, obyvatelstvo a protivník.

Přestože jsou si Aliance i EU vědomy hrozeb, které vytváří tento nový druh vedení války a vypracovaly si koncepce a strategie, jak těmto hrozbám čelit, tak se obě uskupení rozcházejí v pohledu na různé aspekty hrozeb. EU se soustředí na hybridní multidimenzionální operace, které jsou kombinací nátlakových a rozvrtných opatření k poražení protivníků. Oproti tomu NATO řeší hrozby protivníků, nasazující konvenční a nekonvenční prostředky.¹⁵ NATO definuje hybridní způsob vedení boje jako prostředek „pro udržování

¹³ NEAG, Mihai-Marcel. *Redefining Doctrine Concepts in Modern Military Actions*. Land Forces Academy Review. 2018, 23(1), 25-33. ISSN 2247-840X. Dostupné z: DOI:10.2478/raft-2018-0003.

¹⁴ BUITRAGO, Miguel Gonzales, Lucia SANTABARBARA a Simone RINALDI. *Land Forces Modernisation: Challenges of Transformation*. FINABEL European Army Interoperability Centre. Brussels: Finabel, 2021. Dostupné z: <https://finabel.org/land-forces-modernisation-challenges-of-transformation/>.

¹⁵ *Protecting Europe – The EU's response to hybrid threats*. Paris: European Union Institute for Security Studies (EUISS), 2019. ISBN 978-92-9198-833-4. ISSN 1017-7566. Dostupné z: https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/CP_151.pdf.

války pod radarem tradiční kolektivní obrany, tedy pod prahem, za kterých by obranné instituce a organizace jako je NATO začaly jednat“.¹⁶ NATO má proto potíže provést adekvátní reakci na hybridní způsoby vedení boje.

Aliance má v boji s hybridními hrozbami přijatu jednotnou strategii a politiku.¹⁷ Na národní úrovni ale státy NATO nejsou zcela jednotné v pohledu, co hybridní vedení boje představuje. Příkladem může být pohled baltských zemí a Polska, pro které jsou hybridním vedením boje ruské akce proti nim, naopak Francie tento koncept používá k ospravedlnění svých operací v Sahelu.¹⁸

V ČR v roce 2021 byla vydána „Národní strategie pro čelení hybridnímu působení“, která za hybridní působení považuje „skrytou i zjevnou činnost státních či nestátních aktérů (původců hybridního působení) namířená proti zranitelným prvkům demokratického státu a společnosti“. Snahou aktérů je dle strategie využívat politické, diplomatické, informační, vojenské, ekonomické, finanční, zpravodajské a další nástroje s cílem narušit chod demokratických institucí, procesy právního státu a vnitřní bezpečnost. Dále dle strategie hybridní působení může využívat i legálních a legitimně se jevících nástrojů k dosažení nepřátelských cílů a působí proti zájmům ČR.¹⁹

Dle „Doktríny Armády České republiky“ se plánuje využití AČR ve dvou zásadně odlišných typech operačního prostředí. Prvním typem je plnění úkolů v rámci operace kolektivní obrany na území nebo v blízkosti napadeného členského státu NATO, ve střetu s vyspělým protivníkem. Ve druhém typu operačního prostředí se vyčleněné jednotky AČR budou podílet na stabilizační nebo mírové operaci mezinárodního společenství. V oblasti hybridního válčení jsou dle „Doktríny Armády České republiky“ vytvářeny nové schopnosti pro vedení operací v kyberprostoru.²⁰

2.4 Dopady technologického rozvoje na vojenství

Z analýzy bezpečnostních hrozeb a předpokládaných typů vedení války lze usuzovat, že v příštím desetiletí kombinace osvědčených technologií s nově nastupujícími technologiemi, jako např. zdokonalená cloudová konektivita, umělá inteligence nebo kvantové výpočty ovlivní nejen rozvoj nových zbraňových systémů, ale i přístupy ke způsobu válčení. Zcela zásadní se jeví operační nasazení bezpilotních a autonomních systémů, což do rozvoje vojenství již přináší a bude dále přinášet skokovou změnu ve smyslu efektivního

¹⁶ JACOBS, Andreas, LASCONJARIAS, Guillaume. *NATO's Hybrid Flanks - Handling Unconventional Warfare in the South and the East*. Rome: NATO Defence College, 2015. Dostupné z: https://www.files.ethz.ch/isn/190786/rp_112.pdf.

¹⁷ *NATO's response to hybrid threats*. NATO, 2021. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_156338.htm.

¹⁸ Ref. 16.

¹⁹ *Národní strategie pro čelení hybridnímu působení*. Praha, 2021. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/narodni-strategie-pro-celeni-hybridnimu-pusobeni.pdf>.

²⁰ *Doktrína Armády České republiky*. Čtvrté. Praha: MO, 2019.

využívání vojenských technologií. Jak dokazuje bojové nasazení dronů ve válce mezi Arménií a Ázerbájdžánem, která se uskutečnila v roce 2020.

Nyní používané nákladné vojenské technologie s posádkami, jejichž nahrazení by se z finančního pohledu mohlo pokládat za neefektivní využití finančních prostředků, budou stále více zranitelné v konfrontaci s roji dronů, inteligentními a případně i hypersonickými zbraňovými systémy. Dostáváme se tak do inflexního bodu mezi průmyslovým věkem a věkem informačním, na který budou muset reagovat nejen politici udržováním stabilního rozpočtu pro obranu, ale také experti na modernizaci s cílem efektivního využití alokovaných finančních prostředků.²¹

3 VÝZNAMNÉ MODERNIZAČNÍ PROJEKTY POZEMNÍCH SIL VYBRANÝCH ZEMÍ

Tato část práce se zabývá analýzou modernizačních projektů pozemních sil vybraných zemí se zaměřením na rozvoj tzv. hlavní bojové techniky pozemních sil. Jak ukázaly události na Ukrajině v roce 2014, použití moderní pozemní bojové techniky bylo součástí vedení hybridní války k obsazení Krymu ze strany Ruska.²²

Pro analýzu významných modernizačních projektů byly vybrány evropské země, které svojí velikostí odpovídají velikosti ČR a mají různou historii v rozvíjení ozbrojených sil, např. postkomunistickou minulost, neutrální statut, patří mezi zakládající členy NATO nebo se nacházejí v nestabilním regionu. Na základě expertních znalostí a dostupnosti zdrojů patří mezi analyzované země Dánsko, Maďarsko, Finsko, Řecko a Norsko.

Tak jako v ČR, tak i u jiných evropských zemí v minulosti docházelo k rozvíření nůžek v potřebách jejich ozbrojených sil a projektech, které tyto potřeby naplňovaly. Přestože se evropské země zavázaly na Summitu NATO v roce 2014 do roku 2024 přispívat na obranu 2 % HDP, odhady zatím ukazují, že pouze sedm zemí plní tento požadavek.²³ Na druhé straně si ale i ostatní země uvědomují zvyšující se nejistotu v bezpečnostním prostředí, která jim připomíná, že svoboda a bezpečnost není samozřejmostí. Obavy z nových bezpečnostních hrozeb, jakými jsou např. terorismus, hrozby představované nedemokratickými státy nebo ilegální obchodování s drogami vedly k tomu, že země začaly zdokonalovat své schopnosti v detekci takovýchto hrozeb a schopnosti boje proti nim. Důležitou složkou tohoto zvyšování schopností je integrování nových technologií v rámci modernizačních projektů.

Z hlediska rozsahu studie neřeší neméně důležitou oblast rozvoje pozemních sil, a to nákup systémů velení a řízení, komunikačních a informačních systémů či oblast digitalizace bojiště. Tato oblast je pro vedení budoucích operací klíčovou, ale přístup

²¹ Ref. 9.

²² KUZIO, Taras, D'Anieri, Paul. *Annexation and Hybrid Warfare in Crimea and Eastern Ukraine*. E-International Relations, 2018. Dostupné z: <https://www.e-ir.info/2018/06/25/annexation-and-hybrid-warfare-in-crimea-and-eastern-ukraine/>.

²³ Řecko, Estonsko, Rumunsko, Polsko, Lotyšsko, Litva a Bulharsko.

k těmto informacím je velmi omezený a většina států má informace v této oblasti v režimu utajení.

3.1 Dánsko

Mezi roky 1990 až 2014 s ukončením operace ISAF v Afghánistánu bylo hlavním cílem bezpečnostní politiky Dánska přiměřeně přispívat k operacím krizového řízení, které byly řízené NATO nebo USA. Dánsko postupně rozvíjelo expediční model své armády připravený a vycvičený plnit úkoly spojené s asymetrickým vedením boje, ale současně dánská vláda snížila rozpočet na obranné výdaje a také počet vojáků. Ani po ruské anexi Krymu Dánsko nezvýšilo své výdaje na obranu a nedošlo k žádným změnám ve strategii rozvíjení ozbrojených sil. S nástupem nových priorit NATO a jeho snaze posílit kolektivní obranu v regionu baltských zemí, také Dánsko zvýšilo svoji přítomnost v regionu. Přes zvýšená opatření Dánsko nepovažuje střet s Ruskou federací za pravděpodobný. Za největší hrozbu považuje terorismus. Pro potřeby dánské armády plnit úkoly expedičního charakteru a plnit nové úkoly ve východní části NATO byla v Dánsku rozvinuta diskuze nad nedostatkem vojenského materiálu a personálu, ale také nad neadekvátním utrácením obranného rozpočtu.²⁴

V roce 2018 byla schválena nová Obranná dohoda na roky 2018 – 2023, která je strategií napříč politickým spektrem týkající se rozvoje ozbrojených sil Dánska. V dohodě je přislíbeno, poprvé od roku 1989, navýšení obranného rozpočtu o 20 %. Dohoda vytváří podmínky pro větší rovnováhu v rozvoji schopností pro úkoly spojené s operacemi mimo území Aliance a úkolů spojených s kolektivní obranou. Dohoda také obsahuje větší investice pro podporu policie při protiteroristických opatřeních a pro rozvoj kybernetických schopností. Dánská vláda hodlá vytvořit středisko kybernetické bezpečnosti, jehož úkolem bude zvyšovat znalosti v této oblasti a mít schopnosti předcházet kybernetickým útokům.²⁵

Přestože Dánsko plánuje navýšení výdajů na obranu o 20 % z úrovně roku 2017 na úroveň roku 2023, tak toto navýšení bude znamenat dosažení pouze 1,3 % HDP Dánska, a tedy nebude splněn příslib daný na Summitu, kterým bylo dosažení hranice 2 % HDP. Z plánovaných výdajů na obranu by mělo jít 20 % na nákup nové výzbroje a vojenského vybavení. Dánsko si uvědomuje, že plánovaný rozvoj schopností není zcela pokryt plánovanými výdaji na obranu.²⁶ Mezi významné modernizační projekty patří:

- pořízení houfnice CAESAR 8x8 (19x), která je náhradou za houfnice M109. Hlavními výhodami jsou plně obrněná kabina posádky, dostřel až 40 km a rychlost palby 6 ran za minutu,

²⁴ SZYMAŃSKI, Piotr. *Overstretched? Denmark's security policy and armed forces in light of the new Defence Agreement*. Centre for Eastern Studies, 2018. Dostupné z: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/osw-commentary/2018-04-27/overstretched-denmarks-security-policy-and-armed-forces-light>.

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid.

- nahrazení tanku Leopard 2A5, který je v operačním nasazení od roku 2005 modernizovaným tankem Leopard 2A7 (38x)²⁷. Základními kroky při modernizaci tanku jsou: vysoká frekvence aktualizace umístění vlastních jednotek, optimalizovaná taktická komunikace, podpora rádiové komunikace pomocí internetového protokolu a bez něj, optimalizace zobrazení informací pomocí menších displejů atd.,
- nahrazení obrněného vozidla Eagle IV obrněnými víceúčelovými vozidly Eagle V (36x). Eagle IV budou využita pro výcvik,
- pořízení bojových vozidel pěchoty Mowag Piranha 5 (309x), která nahradí více jak 50 let sloužící vozidla M113,²⁸
- nový taktický systém velení a řízení Army Tactical Communication Network / Battle Management System (ATCN/BMS), jehož přínosem je modernizace radio-komunikačních prostředků, sítě a SW.²⁹

Přestože Dánsko neplánuje dosažení výdajů 2 % DPH na obranu, ukazuje vůli převzít větší kus odpovědnosti za regionální bezpečnost v Evropě, zvláště potom v Pobaltí a v Arktidě.³⁰

3.2 Maďarsko

V roce 2017 zahájilo Maďarsko svůj projekt vojenské modernizace nazvaný „ZRINYI 2026“. Hlavními důvody pro zahájení tohoto ambiciózního projektu modernizace byla krizová situace na Ukrajině a migrační krize. Protože policejní složky nebyly schopné řešit kritickou situaci spojenou s migrační krizí, maďarská vláda rozšířila kompetence ozbrojených sil a nově jim stanovila úkol bránit hranice Maďarska i v míru, například v případech, že bezpečnostní složky policie nebudou schopny situaci zvládat. Projekt neobsahuje pouze soupis modernizačních cílů, ale stanovuje cíle pro transformaci ozbrojených sil Maďarska, oživuje jejich charakter a schopnosti pro plnění úkolů na národní i mezinárodní úrovni ve spolupráci s aliančními zeměmi. Jednou z největších ambicí je navýšení počtu personálu ozbrojených sil o téměř 10 000 z 27 800 na 37 650 do roku 2026.

Do roku 2016 došlo u maďarských ozbrojených sil jen k jednomu velkému modernizačnímu projektu, kterým byla náhrada Mig-29 za JAS-39 Gripen. Celkově byl rozvoj ozbrojených sil velmi omezený a schopnosti pozemních sil byly podprůměrné ve srovnání

²⁷ Modernization of Leopard 2 tanks from the Danish army. *WeaponsNews.com* [online], 2017. Dostupné z: <https://www.weaponews.com/weapons/17785-modernization-of-leopard-2-tanks-from-the-danish-army.html>.

²⁸ Ref 27.

²⁹ *At the cutting edge: SitaWare Frontline's role in the Danish Army's digital transformation*. Systematic, 2021. Dostupné z: <https://systematic.com/da-dk/brancher/defence/news-knowledge/cases/at-the-cutting-edge-sitaware-frontline-s-role-in-the-danish-army-s-digital-transformation/>.

³⁰ Ref. 17.

se standardy NATO. V organizační oblasti proběhla restrukturalizace ze tříступňového vedení na dvoustupňové.³¹

Hlavním cílem projektu „ZRÍNYI 2026“ je zvýšení schopnosti maďarských ozbrojených sil, vybudovat významnou vojenskou sílu v regionu a oživit maďarský vojenský průmysl k zajištění domácí potřeby a vybudování atraktivního vývozního artiklu. Maďarští politici schválením projektu potvrdili svůj příslib ze Summitu NATO v roce 2014, a to navýšit do roku 2024 výdaje na obranu na dohodnutých 2 % HDP. V roce 2019 maďarská vláda koupila rakouskou společnost Hirtenberger Defense Systems specializující se na výrobu minometů. Podobně Maďarsko uzavřelo dohodu s Českou zbrojovkou a.s. na licenční výrobu 200 000 útočných pušek.³² Mezi významné modernizační projekty maďarských pozemních sil patří:

- plánovaná náhrada tanků T-72 tanky Leopard 2A7 (44x) a Leopard 2A4 (12x) pro výcvikové účely. Projekt počítá s vybudováním infrastruktury a garážovým stání pro nově pořizovanou těžkou techniku,
- společný podnik s německou společností Rheinmetall s cílem vyrábět a pořídit bojová vozidla pěchoty Lynx KF41 (218x),³³
- na palebnou podporu pořízení německé samohybné houfnice PzH 2000 (24x)³⁴, jejichž dostřel je až 60 km díky raketovým střelám³⁵,
- bojová vozidla pěchoty PUMA (200x)³⁶,
- modernizace CSI.

Z výčtu plánovaných modernizačních projektů pozemních sil vyplývá, že Maďarsko po dlouhé době útlumu v rozvoji ozbrojených sil zahájilo zcela novou kapitolu ve vyzbrojování a demonstruje tak ochotu plnit závazky vůči aliančním partnerům.

3.3 Řecko

Řecko je, vzhledem ke svým napjatým vztahům s Tureckem, jedna z mála zemí, která v rámci členských zemí NATO vydává více jak 2 % HDP na obranu. Tenze mezi Tureckem

³¹ BALOGH, Olivér. *The Importance of the Zrínyi 2026 Defence and Military Development Program*. Vojenské rozhledy. 2019, 28(4), 55-70. ISSN 12103292. Dostupné z: DOI:10.3849/2336-2995.28.2019.03.055-070.

³² NAGY, Dávid. *Zrínyi 2026: Hungary's Large-scale Military Force Development Programme*. Hungarian Conservative, 2021. Dostupné z: <https://www.hungarianconservative.com/articles/current/zrinyi-2026-hungarys-large-scale-military-force-development-programme/>.

³³ 2 billion euro: Hungarian Armed Forces to receive delivery of Lynx infantry fighting vehicles. *Daily News Hungary* [online], 2020. Dostupné z: https://dailynewshungary.com/news_to_go/hungarian-armed-forces-to-receive-delivery-of-lynx-infantry-fighting-vehicles/.

³⁴ . Ref. 17.

³⁵ LICSKAY, Péter. Hungary purchases a brutal military beast that can eliminate targets from over 60 kilometres. *Daily News Hungary* [online], 2019. Dostupné z: <https://dailynewshungary.com/hungary-purchases-a-brutal-military-beast-that-can-eliminate-targets-from-over-60-kilometres/>.

³⁶ Ref. 35.

a Řeckem mají historické kořeny a byly ještě vystupňovány Tureckou invází na Kypr v roce 1974. Výdaje na obranu udržela řecká vláda dokonce i v době nejhlubší řecké krize, která řeckou ekonomiku postihla. Kromě napjatého vztahu s Tureckem musí Řecko čelit i dalším hrozbám, kterými jsou konflikty na Blízkém východě a v severní Africe vedoucí k masivnímu přílivu nelegálních imigrantů a uprchlíků.³⁷

V rámci transformace ozbrojených sil řecká vláda reagovala na současné hrozby vytvářením schopností rychlé reakce. Řecká armáda prohlubuje užší spolupráci v regionu, kdy např. s Izraelem a Kyprem probíhá společný výcvik, výměna zpravodajských informací a zajištění kybernetické bezpečnosti.³⁸ S USA se v roce 2021 zúčastnilo cvičení „Eddie’s Odyssey“, které bylo prvním z cvičení plánovaných na výcvik speciálních sil Řecka k plnění transportních a evakuačních úkolů.³⁹

V rámci modernizačních projektů pozemních sil se řecká vláda orientuje na dodávky hlavních typů bojové techniky na USA. Mezi významné modernizační projekty pozemních sil patří:

- pořízení bojových vozidel pěchoty M2A2 Bradley (350x),
- akvizice obrněného transportéru M1117 Guardian (1000x), který pro posádku zajišťuje jednu z největších balistických ochranných ochran na světě.⁴⁰

Řecko průběžně modernizuje svoje ozbrojené síly také díky regionu, ve kterém se nachází a nepodlehlo iluzím post-studenoválečného období. Navzdory finančním restrikcím způsobeným pandemií COVID-19 navíc řecká armáda plánuje navýšit počty ozbrojených sil o dalších 15.000 vojáků. Přesto se jeví, že Řecko v současné době plánuje spíše nákupy pro své vzdušné síly (nákup 18 bojových letounů Rafale a modernizace 10 letadel stíhacích letounů Mirage) a námořnictvo (např. nákup 4 fregat MEKO 200).⁴¹

³⁷ KOLLIAS, Christos, PALEOLOGOU, Suzanna-Maria, STERGIU, Andreas. *Military expenditure in Greece: Security challenges and economic constraints*. The Economics of Peace and Security Journal. 2016, 11(1). ISSN 1749-852X. Dostupné z: DOI:10.15355/epsj.11.1.28.

³⁸ Cyprus, Israel, Greece agree to boost defence cooperation. *AP News* [online], 2020. Dostupné z: <https://apnews.com/article/europe-armed-forces-nicosia-greece-cyprus-279cdc8d8b074f425ea26f43411f0697>.

³⁹ DIPUMA, Garrett. *The Army's 101st Airborne teamed up with Greek special operators for a first-of-its-kind island-assault exercise*. Business Insider, (2021). Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/us-army-greek-special-operators-helicopter-island-assault-exercise-2021-1?r=US&IR=T>.

⁴⁰ Greek army to receive 350 Bradley M2A2 IFVs and M1117 4x4 armoured from US. *Army Recognition* [online], 2020. Dostupné z: https://www.armyrecognition.com/june_2020_news_defense_global_security_army_industry/greek_army_to_receive_350_bradley_m2a2_ifvs_from_u.s.a.html.

⁴¹ DARLING, Daniel. *Greece Commits to upgrading its Military Capabilities*. Defence & Security Monitor, 2020. Dostupné z: <https://dsm.forecastinternational.com/wordpress/2020/09/15/greece-commits-to-upgrading-its-military-capabilities/>.

3.4 Finsko

Finsko je známo svojí neutralitou a aktivní úlohou, kterou hraje v mírových misích OSN. Finsko vždy dávalo důraz na vytváření schopností založených na obraně území nejen vojáky, ale i civilním obyvatelstvem. V poslední době finská vláda akceptovala nástup nových hrozeb a výzev, na které postupně plánuje rozvoj ozbrojených sil. Finsko své transformační úsilí zaměřuje především na hybridní hrozby, na kybernetickou bezpečnost, boj s dezinformacemi a ochranu dat. Zadáním společnosti Sako Ltd. vyvinout vlastní pušky se finská vláda snaží zvyšovat schopnosti domácího obranného průmyslu.⁴² Mezi významné modernizační projekty lze zařadit:

- nákup tanků Leopard 2A6 (100x)⁴³ z Nizozemska,
- nákup samohybné houfnice K-9 Thunder (48x) z Jižní Koreje,⁴⁴
- obrněné kolové vozidlo ve spolupráci s Lotyšskem a firmou Patria Land Ltd.,
- na zabezpečení vojskové PVO pořízení protivzdušného systému krátkého dosahu Crotale-NG,⁴⁵
- mobilní taktická síť (Mobile tactical network), která je vyvíjena a modernizována v rámci programu C3I (M18).⁴⁶

Přestože Finsko i nadále udržuje svoji neutralitu, snaží se paralelně prohlubovat spolupráci s členskými zeměmi EU a také se severními zeměmi v rámci Nordic Defence Cooperation (NORDEFCO).⁴⁷ Aktivně se účastní cvičení a operací organizované NATO.⁴⁸ Velmi intenzivně rozvíjí systém velení, řízení a komunikace s cílem do roku 2030 propojit pozemní, vzdušné a námořní síly.⁴⁹

⁴² *Finland kicks off homegrown rifle development project.* Defense Brief, 2019. Dostupné z: <https://defbrief.com/2020/05/25/finland-kicks-off-homegrown-rifle-development-project/>.

⁴³ *The Finnish Defence Forces has received the total delivery of the Main Battle Tank Leopard 2A6.* Maavoimat, 2019. Dostupné z: <https://maavoimat.fi/en/-/puolustusvoimat-on-vastaanottanut-kaikki-leopard-2a6-taistelupanssariavanut>.

⁴⁴ *Self-Propelled Howitzer K9 Thunder – from Research to Procurement Programme.* Maavoimat. Dostupné z: <https://maavoimat.fi/en/self-propelled-howitzer-k9-thunder>.

⁴⁵ *Finland Crotale NG fitted with Catherine XP thermal camera completes successful test-firing.* Army Recognition [online], 2018. Dostupné z: https://www.armyrecognition.com/june_2018_global_defense_security_army_news_industry/finland_crotale_ng_fitted_with_catherine_xp_thermal_camera_completes_successful_test-firing.html.

⁴⁶ *Developing Soldiers Capability into the 2030s.* Maavoimat, -. Dostupné z: <https://maavoimat.fi/en/developing-soldiers-capability-into-the-2030s>.

⁴⁷ NORDEFCO: Dánsko, Finsko, Island, Norsko a Švédsko. Cílem organizace je posílení národní obrany členských států, hledání společných synergií a usnadnění efektivních společných řešení.

⁴⁸ WITHER, James Kenneth *Back to the future? Nordic Total Defence Concepts.* Defence Studies. 2020, 20(1), 61-81. ISSN 1470-2436. Dostupné z: DOI:10.1080/14702436.2020.1718498.

⁴⁹ Ibid.

3.5 Norsko

Jak již bylo uvedeno u Finska, Norsko úzce spolupracuje se svými severními sousedy v rámci NORDEFCO. Snahou Norska je dle „*Future acquisitions for the Norwegian Defence Sector 2018–2025*“ udržování a rozvíjení norského obranného průmyslu v těch oblastech, které podporují rozvoj ozbrojených sil.⁵⁰ Norsko plánuje zvyšování pohotovosti a posilování operační pohotovosti ozbrojených sil. Mezi významné modernizační projekty patří především:

- pořízení a modernizace „celé rodiny“ bojových vozidel pěchoty CV 90 (164x), a to jak standardní obrněná vozidla, tak velitelské, průzkumné, servisní a další varianty,⁵¹
- program prodloužení životnosti tanku Leopard 2A4 (50x), případně pořízení nového tanku⁵² a systémů podpory na podvozku Leopard 2 (opravárenské, vyprošťovací, mostní a ženijní),
- akvizice houfnic K9 vyrobených v Koreji.⁵³

Norsko se ve výdajích na obranu postupně přibližuje hranici 2 % HDP (v roce 2020 to bylo 1,9 % HDP).

3.6 Česká republika

Vláda ČR schválila „*Koncepci výstavby Armády České republiky*“ v roce 2019. V rámci analýzy vývoje bezpečnostního prostředí zdůrazňuje jeho nestabilitu a přikládá význam hrozbám, které s sebou přináší kybernetická doména a vesmír. Popisuje dynamický vývoj bezpečnostního prostředí a jeho vliv na zkrácení varovací doby pro přípravu a nasazení AČR a zdůrazňuje potřebu AČR disponovat i v míru potřebnými lidskými zálohami a materiálními rezervami. Rozvoj technologií považuje za příležitost pro rozvoj schopností AČR. Dokument obsahuje také záměr použití AČR. Hlavní rozvojové projekty pozemních sil rozděluje do dvou milníků – Milník 2025 a Milník 2030.⁵⁴

⁵⁰ *Future acquisitions for the Norwegian Defence Sector 2018–2025*. Oslo: Norwegian MoD 2018. Dostupné z: <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/fd/dokumenter/rapporter-og-regelverk/faf-2018-2025-english---final.pdf>.

⁵¹ BAE Systems to deliver 20 additional CV90 vehicles to Norwegian Army. *Army Technology* [online], 2021. Dostupné na: <https://www.army-technology.com/news/bae-systems-cv90-norwegian-army/>.

⁵² PALOWSKI, Jakub. Armoured Forces in Norway at the Crossroads. New Main Battle Tank or Leopard Upgrade Programme? *Defence 24.com* [online], 2018. Dostupné z: <https://www.defence24.com/armoured-forces-in-norway-at-the-crossroads-new-main-battle-tank-or-leopard-upgrade-programme>.

⁵³ YEO, Mike. Norway orders K9 howitzers in latest win for South Korean arms industry. *DefenceNews* [online], 2017. Dostupné z: <https://www.defensenews.com/land/2017/12/20/norway-orders-k9-howitzers-in-latest-win-for-south-korean-arms-industry/>.

⁵⁴ Ref. 8.

Významné modernizační projekty

V Milníku 2025 AČR plánuje:

- pokračování v pořízení kolových obrněných vozidel na platformě TITUS (62x),
- dokončení pořízení pásového bojového vozidla pěchoty (210x) a jeho modifikací jako náhradu BVP-2,
- pořízení samohybných děl a minometů v ráži NATO (52x).

V Milníku 2030 je plánováno pozemní síly doplnit:

- tanky, nahrazujícími T-72M4CZ,
- ukončit modernizaci kolového bojového vozidla pěchoty PANDUR II,
- dokončit pořízení kolových bojových vozidel pěchoty PANDUR II pro lehký motorizovaný prapor.⁵⁵

Vydáním „KVAČR 2030“ vláda ČR potvrdila, že si je vědoma dluhu, který vůči rozvoji AČR má.

4 POROVNÁNÍ STRATEGIÍ

Níže uvedená tabulka č. 1 přehledně popisuje hlavní modernizační projekty ve vybraných zemích, které v nedávné době proběhly, probíhají, případně jsou plánovány. Obr. 2 je grafickým vyjádřením porovnání výdajů na obranu vybraných zemí.⁵⁶ Při porovnání výdajů na obranu v letech (viz obr. 2) je možné analyzovat přístupy jednotlivých zemí k modernizaci ozbrojených sil.

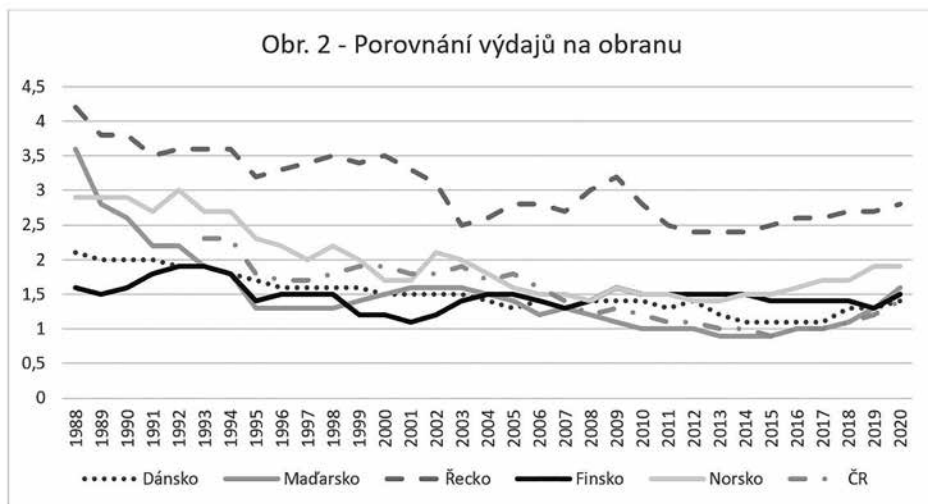
Tabulka č. 1: Přehled pořizované nebo nedávno pořízené hlavní bojové techniky pozemních sil (*vlastní*), *Počet nebyl zjištěn.

Stát/Významné projekty	Tank	BVP	Obrněná vozidla	Obrněná kolová vozidla	Samohybné dělo	Přenosné komplety PVO ⁵⁷	Systémy C3
Dánsko	38	309	36		19		I
Maďarsko	56	418			24		I
Řecko		350		1000			
Finsko	100			I*	48x	I*	I
Norsko	50	164	I		I*		
ČR	I*	210	I*	62	52		

⁵⁵ Ref. 8.

⁵⁶ ČR od roku 1993 – vznik.

⁵⁷ Organická část pozemních sil Finska.

Obrázek č. 2: Porovnání výdajů na obranu vybraných zemí

Zdroj: SIPRI

Z tabulky a z obr. 2 vyplývá, že vybrané země rozvíjí své pozemní síly přibližně stejným směrem. Všechny země zažily větší nebo menší propad výdajů na obranu, což vedlo k tomu, že nebyly schopny obměňovat vojenský materiál dle potřeb ozbrojených sil. Se zvýšením a diferenciací hrozeb a také na základě příslibu, který členské země daly na Summitu NATO v roce 2014, se vlády rozhodly postupně navyšovat rozpočet na obranu a tím i pomalu splácet vnitřní dluh, který u ozbrojených sil mají. Otázkou, která před těmito zeměmi nyní stojí je, jak se vypořádají s dopady pandemické krize a zda se opět rezort obrany nestane jedním z finančních zdrojů pro řešení problémů v jiných oblastech společnosti.

Dále z obr. 2 vyplývá, že největší propad ve výdajích na obranu mělo Maďarsko, které se z 3,6 % výdajů na obranu v roce 1988 propadlo na 0,9 % v letech 2013 a 2014. Naopak premiantem ve výdajích na obranu je Řecko, které jako jedna z mála členských zemí NATO udržuje tyto výdaje nad 2 % HDP. Pro detailnější analýzu využití rozpočtu obrany proto bylo u členských zemí NATO provedeno porovnání investičních výdajů v poměru k celkovému výdaji na obranu, a to za období let 1999 – 2019 s cílem získat data, jak bylo využíváno pravidlo 50-30-20⁵⁸, které je považováno za záruku dlouhodobě udržitelného rozvoje ozbrojených sil.

Obr. č. 3 ukazuje průběh investičních výdajů u ČR, Maďarska, Řecka, Dánska a Norska.⁵⁹ Z údajů vyplývá, že průměrná hodnota u jednotlivých zemí je následující: Dánsko – 13,8 %, Maďarsko – 13,3 %, Řecko – 13,4 %, Norsko – 21,9 % a ČR – 14,1. Kromě Norska se tedy země k 20 % v dlouhodobém období ani nepřibližují. Po roce 2014 lze přesto

⁵⁸ 50 znamená 50 % mandatorních výdajů (personál), 30 % běžné výdaje, 20 % investiční výdaje.

⁵⁹ Data dostupná z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49198.htm.

vypozorovat snahu jednotlivých zemí investiční výdaje postupně navyšovat, a nakonec se dopracovat k doporučeným 20 %. Této mety kromě Norska již v roce 2019 dosáhlo i Maďarsko. Trend procentuálního navýšení výdajů na investice potvrzuje ambice vybraných členských zemí NATO čelit novým hrozbám.

Obrázek č. 3: Investiční výdaje na vojenskou techniku vyčíslených v procentech z celkového výdaje na obranu
Zdroj: NATO⁶⁰

ZÁVĚR

Zaměřením studie bylo analyzovat přístupy k modernizaci pozemních součástí ozbrojených sil vybraných států. Cílem bylo identifikovat rozhodující akvizice a výzbrojní programy, které naplňují přístupy těchto států k navýšení svých schopností plnit národní a mezinárodní závazky v budoucím bezpečnostním prostředí. Kromě těchto nosných modernizačních programů jsou dnes samozřejmostí přístupy jednotlivých zemí k plánování pořízování nových technologií, ať se to týká umělé inteligence, robotických systémů, dronů či vývoj a akvizice nových komunikačních a informačních systémů. Lze předpokládat, že v následujících letech se tyto požadavky na nákup nových technologií budou stále ve větší míře prosazovat ve strategických dokumentech rezortů obrany. Zajištění balancování finančních zdrojů na přezbrojení a pořízování nových technologií je jednou z výzev, před kterou stojí experti na plánování společně s autoritami odpovědnými za rozvoj jednotlivých schopností rezortu obrany.

Komparační analýza vybraných zemí v jejich přístupu k modernizaci pozemních sil ukázala, že tyto země mají v současné době k jejich rozvoji podobný přístup. Na základě nových hrozeb, v případě členských zemí NATO také z důvodu příslibu navyšování výdajů na obranu, země využívají příznivé politické podpory a v maximální míře usilují o modernizaci ozbrojených sil v co největším měřítku tak, aby byly schopny plnit úkoly v souladu s aktuálními požadavky, které jsou na ně kladeny.

Kladem u zemí, jako je ČR a Maďarsko, jsou jejich vládou schválené strategické dokumenty, které jasně definují rozvoj ozbrojených sil i s plánovaným finančním zajištěním. Podobně jako u Dánska mohou být ambice vyšší, než je plánovaný finanční rámec, přesto mají tyto země jasně nastavený cíl, kterého chtějí dosáhnout.

Autoři:

Plk. gšt. Ing. Vladimír Vyklický, narozen 1965, absolvent Vojenské Akademie Antonína Zápotockého (dnes UO) v Brně. Působil ve štábních funkcích GŠ a AČR a strukturách NATO. Byl gestorem řízení letového provozu a radiotechnického vojska a účastnil se zpracování několika koncepčních

---

⁶⁰ Data dostupná z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49198.htm.

strategických dokumentů, jako např. Bílá kniha o obraně nebo KVAČR 2030. V současné době pracuje jako starší vědecký pracovník Centra bezpečnostních a vojensko-strategických studií UO.

Doc. Ing. Ivo PIKNER, Ph.D., plk. gšt. v. z., narozen 1963. Po studiu na Vojenské akademii Antonína Zápotockého v Brně (dnes UO) působil na štábních funkcích AČR. Na UO se věnuje akreditovanému i kariérovému vzdělávání příslušníků AČR v oblasti vojenského umění. Působil ve funkci děkana Fakulty vojenského leadershipu UO a do zálohy odcházel z pozice vedoucího Katedry vojenského umění. Zabývá se charakteristikami a tendencemi vývoje vojenství a vojenského umění se zaměřením na výstavbu a rozvoj ozbrojených sil. Řeší problematiku rozvoje a použití ozbrojených sil v budoucích operacích a jejich dopad na tvorbu koncepčních dokumentů.

Doc. Ing. Josef Procházka, Ph.D., narozen 1966. V roce 1990 absolvoval Vojenskou akademii Antonína Zápotockého v Brně (dnes UO). Zastával základní a štábní vojenské funkce v oblasti logistiky. V letech 1999 a 2004 působil v zahraničních misích SFOR a EUFOR. V letech 2000 – 2007 působil na Ústavu strategických studií Univerzity obrany. Po odchodu do zálohy v roce 2007 se podílel na formulování obranné politiky a strategie ČR a působil na velitelství NATO v oblasti řízení obranných zdrojů. V současné době je ředitelem Centra bezpečnostních a vojensko-strategických studií Univerzity obrany. Přednáší a publikuje v oblasti obranné politiky, řízení obrany a obranného plánování, logistiky a vyzbrojování.

Jak citovat: VYKLIČKÝ, Vladimír, Ivo PIKNER a Josef PROCHÁZKA. Přístupy k modernizaci pozemních sil vybraných zemí NATO a EU. *Vojenské rozhledy*. 2022, 31 (1), 003-020. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz.